

De trek van de Vogels, steeds weer een fantastisch schouwspel

Kees Verweij

Dit najaar zijn we (mijn vrouw en ik) tot tweemaal toe getuige geweest van het fenomeen “vogeltrek”. Ieder jaar proberen we steeds weer wat tijd te reserveren om dit mee te maken. En zo togen we eind september van dit jaar weer richting Duitsland, na een korte tussenstop op de Veluwe.

De eerste plaats, waar we op de camping gingen staan, was Radegast bij Bleckede aan de Elbe. Deze camping ligt vlak tegen de Elbe aan en we konden daar een paar dagen de massale trek van de ganzen waarnemen. Op de uiterwaarden van de Elbe, die op dat moment behoorlijk hoog stond, kwamen we tienduizenden ganzen tegen, voornamelijk Kolganzen, Grauwe ganzen en Rietganzen. Vooral 's morgens en 's avonds waren zij behoorlijk in beweging, wanneer zij van de slaapplekken vertrokken en 's avonds weer terugkeerden. Men vertelde daar dat de meeste ganzen op doortrek waren en dat zij uiteindelijk voor een groot deel in November naar Nederland zouden trekken.

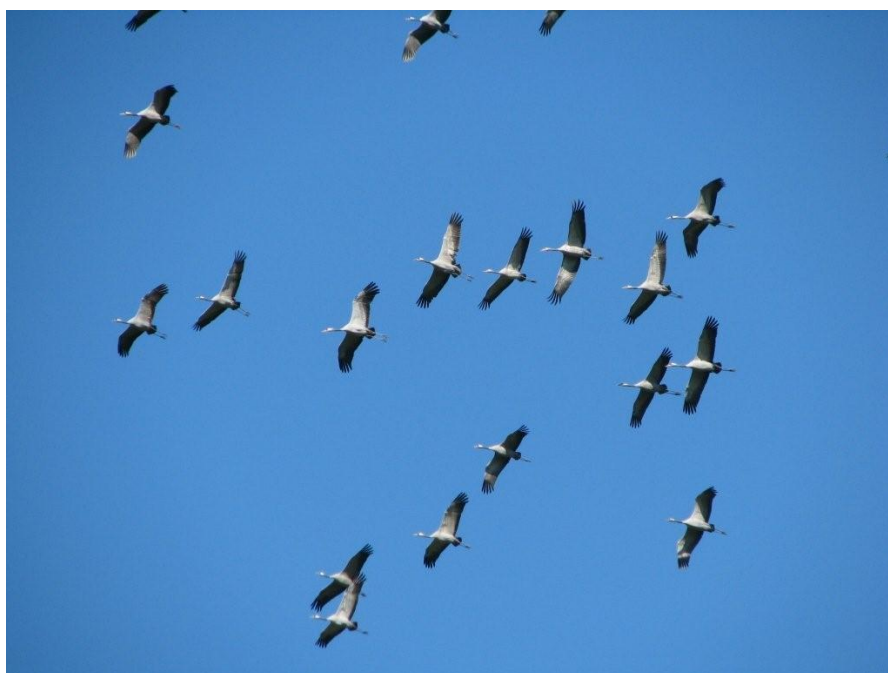
De volgende stopplaats was Camping Buntspecht in Ferchesar bij Rathenow. Deze bijzonder prettige camping ligt op nog geen 15 km. van het Grote Trappenreservaat in het gebied “Havelländische Luch”. We waren er al eens eerder geweest en daarbij hadden we het geluk meer dan 30 exemplaren van deze bijzonder imposante vogels te zien. We bezochten een tweetal vogeltorens, van waaruit men het gehele gebied redelijk goed kan overzien. Slechts twee exemplaren kwamen hier in ons blikveld.

We probeerden even verderop ons geluk te beproeven in de nabijheid van velden, die nog niet zolang geleden met koolzaad waren ingezaaid (het zg. “raps”). Hier hadden we meer geluk, want over een uitgestrekt koolzaadveld troffen we meer dan 50 fouragerende Grote Trappen aan. Hoewel de Grote Trappen hier met behulp van een “broedstation” een handje geholpen worden, mag het resultaat er nu wel zijn. Ze waren in het voormalige Oost Duitsland bijna uitgestorven, maar nu zit er al weer een behoorlijke populatie

van zo'n 200 vogels. Op deze wijze zijn ook de Ooievaars weer bij ons teruggekeerd.

Het eigenlijke doel van onze reis waren de Kraanvogels bij Linum, een klein plaatsje, ongeveer 60 km. ten noordwesten van Berlijn. In Linum zelf is geen camping, zodat we onze toevlucht moesten zoeken in Wüstrau, ongeveer 18 kilometer verderop.

Linum ligt tegen een gebied met uitgebreide visvijvers aan. In deze visvijvers zijn tal van eilandjes en andere moerassige plaatsen, waar 's nachts grote aantallen Kraanvogels verblijven. Op

het moment dat wij daar aankwamen, zaten in deze omgeving meer dan 60.000 Kraanvogels. Overdag zoeken zij overal naar maïsackers, waar de maïs net geoogst is. Ze zijn dol op de stoppels, die ze gezamenlijk met graagte verorberen. 's Avonds komen ze in grote groepen naar de visvijvers om daar te slapen, waarbij ze hun aankomst met luid getoeter aankondigen. Het is werkelijk een zeer imposant gezicht en gehoor, wanneer zij telkens met soms groepen van meer dan duizend tegelijk boven je hoofd langzaam naar beneden komen. Het is een kunst om tegen de avond zo'n plek uit te zoeken, waar je de meesten kunt zien langstrekken. Het behoeft geen betoog, dat zo'n schouwspel de nodige toeschouwers trekt. Op sommige avonden was het behoorlijk druk in het dorp en gingen er velen, vaak onder begeleiding van gidsen, naar de plekken toe, waar de Kraanvogels zouden langstrekken. Het kwam ook wel eens voor, dat we

er niet zo veel zagen. In dat geval kwamen ze via een andere kant aanvliegen, afhankelijk van de wind e.d.

Onze camping, Zum Roten Milan geheten, ligt temidden van vele maïsakkers, hetgeen ook vele Kraanvogels aantrekt. Een leuke bijkomstigheid was, dat de naamgever van deze camping, de Rode Wouw, elke dag op bezoek kwam om een kippenpootje te halen, dat de campingeigenaar voor hem neerlegde. Terwijl we nog in ons bed in de caravan lagen hoorden we de Kraanvogels al in de vroege ochtenden aankomen. Een wekker hoeft je niet aan te zetten, want het luide getoeter maakt je direct klaarwakker.

De beste manier is met de fiets over de smalle betonnen landweggetjes te rijden (de zog. "plattewegen"). Zie je in de verte grote groepen Kraanvogels op de akkers staan, dan moet je al voorzichtig zijn. Kraanvogels zijn uitermate schuw en bij de minste of geringste beweging gaan zij de lucht in. Behoedzaam sluipend achter bomen en struiken kun je er toch redelijk in de buurt komen en kun je er ook mooie opnamen van maken. Hun aanwezigheid verraden ze als snel door hun luide getoeter, dat in de wijde omtrek te horen is. Ook verder in de omgeving zijn overal Kraanvogels te vinden, maar in dat geval pakte we toch maar de auto. Op de meeste plaatsen kon je de auto gemakkelijk aan de kant zetten om ze vandaar uit te kunnen bekijken.

Linum staat ook bekend om zijn vele ooievaarsnesten, maar de Ooievaars waren op dat moment al naar het zuiden vertrokken. Er is een aardig bezoekerscentrum, waar zowel over deze Ooievaars als over de Kraanvogels de nodige informatie wordt verschaft. Er is overigens nog

veel meer te zien dan alleen Ooievaars en Kraanvogels, want we zijn er ook al eens in het voorjaar geweest. Zeker de visvijvers bieden de nodige verrassingen, zoals ondermeer Buidelmezen, Krekelzangers, Roodhalsfuten en werkelijk een overdaad aan Grote Karekieten.

Half oktober kwamen wij weer thuis en we werden vrijwel direct geconfronteerd met de vogeltrek in Noordwijk. Verscheidene malen stonden we op de zog. Driehoek, een hoge duintop op ongeveer 2 km. ten noorden van Noordwijk aan Zee gelegen. We hadden wel eens wat mindere dagen, maar over het algemeen werden we telkenmale verrast door grote groepen Spreeuwen, Vinken, Houtduiven, Kepen, Veldleeuweriken, Kramsvogels en Koperwieken. Daartussen kwamen we verschillende groepjes Ringmussen, Sijzen en diverse soorten mezen tegen. Kortom, het was soms weer echt feest in de lucht. De laatste zaterdag in september was echt een topdag. Volgens diverse verslagen waren er meer dan 100.000 verschillende vogels langsgetrokken, waarbij de Spreeuw duidelijk op de eerste plaats stond. Op deze morgen begeleidden mijn vrouw en ik een vogeltrekexcursie van het IVN te Leiden. De deelnemers waren zeer enthousiast, maar wij hebben ze wel verteld, dat het zeker niet iedere ochtend zo'n feest is. De wind mag niet al te sterk zijn en moet vanuit een goede richting waaien om ze goed te kunnen waarnemen. Bovendien werden we nogal eens verrast door regenbuien en dan is het ook snel voorbij.

Niettemin hebben we ook hiervan weer genoten. Jammer is dat we vaak alleen stonden. Dat was vroeger wel eens anders. Misschien moeten we hiervoor weer een beetje meer reclame maken..

